

interview

Van yoga naar Jezus ‘Ik was Hem kwijtgeraakt, tot Hij weer persoonlijk werd’

DOOR **EMMA KOEVOETS**

Janneke Jonkman (48) deed jarenlang aan yoga en werkte onder meer als redacteur voor het tijdschrift *Happinez*. Maar haar nieuwste boek, *De tijd van het hart*, komt voort uit een enorme kanteling in haar spirituele leven.

Janneke Jonkman: “Wat ik in mijn nieuwe ervaring met Jezus zo sterk heb gevoeld, is dat Hij liefde is.” | Foto: Claudia Kooij

In het boek beschrijf je een Christuservaring. Wat is er gebeurd?

“Ik heb Jezus inderdaad ontmoet. Achteraf gezien ging het niet om één losse ervaring, maar om een reeks van ervaringen en vooral een bewustwordingsproces. Voor ik Jezus zag, begon ik Hem steeds meer te voelen. Dat is opvallend, want ik was Hem eigenlijk een beetje kwijtgeraakt. Ik ben katholiek opgevoed, maar het geloof was voor mij lange tijd abstract. Ik wist natuurlijk dat Jezus aan het kruis was gestorven en volgens de Bijbel was opgestaan, maar juist dat laatste vond ik moeilijk te bevatten. Ook de Eucharistie begreep ik lange tijd niet goed. Ik kom uit een progressief, intellectueel gezin en ben gewend om alles kritisch te benaderen. Ik had veel vragen en kreeg weinig antwoorden. Geloven associeerde ik met naïviteit, met houvast zoeken omdat je het leven anders niet aankunt. De Bijbel letterlijk nemen lukte me al helemaal niet. Tegelijkertijd was er altijd een aantrekkingskracht, want met Kerstmis voelde ik altijd sterk de drang om naar de Mis te gaan.”

Wanneer begon dat te kantelen?

“Een belangrijk moment was een kerstnachtmis in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Amsterdam, toen mijn tweeling zeven jaar was. Na het ontvangen van de Communie vroeg een van mijn dochters waarom ik dat deed. Ik legde het uit en zij zei: ‘Dan wil ik ook gedoopt worden.’ Haar onbevangenheid herinnerde me aan hoe ik zelf ooit was. Ik vond oude tekeningen van mezelf terug, met bijbelse taferelen en engelen. Als kind had ik een heel vanzelfsprekend geloof. Later kwam daar een laag religie overheen die die directe verbinding in de weg ging zitten. Nu ben ik weer terug bij dat persoonlijke, onbevangen geloof. Religie zie ik nu als een middel om herinnerd te worden aan God en om gemeenschap te ervaren.

Die bewuste Mis raakte me ook erg diep. De priester sprak over dezelfde God die ik ook voel. In mijn spirituele

zoektocht was God steeds abstracter geworden: meer een energie, een licht, het universum. Minder persoonlijk. En ineens voelde ik: God is wél persoonlijk. Ik ging me toen met mijn kinderen verdiepen in het geloof, we lazen de kinderbijbel en mijn dochter is uiteindelijk ook gedoopt. Zelf wilde ik me nog niet meteen aan een kerk verbinden, maar er was wel iets in beweging gezet.”

‘Ineens voelde ik: God is wél persoonlijk’

Je was katholiek opgevoed, maar raakte de Kerk kwijt. Wat was je onderweg verloren?

“God is mij nooit kwijtgeraakt, maar ik was Hem wel uit het oog verloren. Ik voelde een spirituele eenzaamheid, alsof ik iemand miste. Nu begrijp ik waar dat gemis vandaan kwam. Het gemis dat ik mijn hele leven voelde, probeerde ik te vullen met het wereldse. Dat lukte niet. Sinds die Christuservaringen is dat gemis niet minder geworden, eerder intenser. Maar nu weet ik tenminste wie ik mis en waarom.

Wat ik in mijn nieuwe ervaring met Jezus zo sterk heb gevoeld, is dat Hij liefde is. Iedereen is welkom bij Hem, ongeacht afkomst, gender of overtuiging. Dat mis ik soms in religie. Er wordt vaak geoordeeld, terwijl Jezus niet oordeelt. In het Nieuwe Testament zie je juist hoe Hij zich verbindt met buitenstaanders. Dat was ook de drang achter mijn boek: het moest gaan over die liefde die Hij is en die we soms uit het oog verliezen. Voor mij is zonde eigenlijk het vergeten dat we voortkomen uit liefde en daar ook weer naar terugkeren. Alles wat niet vanuit liefde gebeurt, is in die zin zonde. Zonder liefde blijft er niets over. Het is het enige wat ons verbindt en werkelijk tot leven wekt.”

Je bent wel je hele leven naar de kerstnachtmis gegaan. Wat hield je daar al die jaren toch vast?

“Ik denk God zelf. Ik voelde dat ik daar iets te doen had. Tegelijkertijd waren er veel dingen in de katholieke Kerk waar ik moeite mee had. Het mea culpa bijvoorbeeld: het voelde zo zwaar, alsof alles onze schuld is. Dat kon ik niet rijmen met wie God voor mij was. Daarnaast raakten de misbruikschandalen, het feit dat vrouwen geen priester mogen zijn en

het verplichte celibaat me diep. Met mijn feministische inslag vond ik dat heel lastig. Ik miste ruimte voor het vrouwelijke in de Kerk.”

Je werkt in een vrij seculier en spiritueel veld. Kostte schrijven over geloof je iets?

“Het was doodeng om het manuscript voor mijn nieuwe boek in te sturen naar een uitgever. Je weet dat je status, geloofwaardigheid of relaties kunt verliezen. Maar ik heb zo’n sterke steun van God zelf ervaren dat het me uiteindelijk niet tegenhield. Mijn ego voelt die angst wel, maar daaronder is een diep weten: dit is wat ik moet doen. In een van de tijdschriften waar ik vroeger heb gewerkt is het boek niet opgenomen, want dat was ‘een brug te ver’. Dat deed pijn, omdat mijn boek juist bruggen wil slaan tussen verschillende spirituele perspectieven en religies. Jezus is die brug tussen mensen, tussen religies. Dat is wat ik zo sterk heb meegekregen. Tegelijk kreeg ik prachtige reacties van lezers uit heel andere hoeken, zelfs uit streng-gereformeerde kring, van mensen die zeiden dat het hen dichter bij Jezus had gebracht.”

Je benadrukt in je boek sterk dat het geloof geen systeem van ‘moeten’ is. Wat bedoel je daarmee?

“Voor mij gaat het geloof niet over voorschriften of dreiging. Niet over: je

Janneke Jonkman bij de presentatie van haar boek. | Foto: eigen foto

moet dit doen, anders kom je niet in de hemel. Het gaat over ontvangen. Over een liefde die al beschikbaar is. Die liefde heeft een naam, en dat is Jezus. Hij is het licht en de verlossing.

Het christelijk geloof is één groot geschenk. Zodra het te veel dichtgetimmerd wordt, te veel wordt uitgesloten of voorgeschreven – ‘het moet precies zo, anders dwaal je af’ – verlies je het contact met de kern. Met het hart. En Jezus is te vinden in het hart. God is daar aanwezig. Dat raakt soms uit beeld wanneer geloof te veel een systeem wordt.”

Je suggereert dat de katholieke Kerk meer mensen zou kunnen trekken.

Waar zie je ruimte?

“Ik denk dat de rol van vrouwen daarin cruciaal is. Meer dan vijftig procent van de wereldbevolking is vrouw. Als vrouwen een prominenter plek zouden krijgen in de Kerk, geloof ik dat veel vrouwen zich opnieuw aangesproken zouden voelen. Ik weet dat dit waarschijnlijk niet iets is wat in ons leven nog gaat gebeuren, maar stel dat er ooit een paus zou zeggen: we gaan ook vrouwelijke priesters opleiden, dan zou dat enorm veel verzachting brengen.

Tegelijk weet ik dat dit ook weerstand oproept, vooral vanuit traditionele en mannelijke perspectieven, die zich onder andere op Paulus beroepen.”

Maar Maria speelt toch een grote rol in de katholieke traditie?

“Ja, dat vind ik een opvallende paradox. Maria heeft een enorme plek in de katholieke Kerk. Ze wordt niet aanbeden, maar wel intens vereerd. Er zijn ook talloze vrouwelijke heiligen en profeten. En toch mogen vrouwen geen sacramentele ambten vervullen. Dat blijft ingewikkeld. In New Age-kringen zie je een sterke focus op Maria Magdalena, die soms wordt neergezet als een vrouwelijke tegenhanger van Jezus. Dat klopt theologisch niet, maar ik wbegrijp wel waar het vandaan komt: er is een diepe behoefte aan een meer vrouwelijke toon, aan zachtheid en ontvankelijkheid. Daar ligt volgens mij nog veel ruimte voor groei.”

Je schrijft dat geloof zich voortdurend moet vernieuwen. Wat bedoel je daarmee?

“Het geloof is een levende, stromende bron. Wat tweeduizend jaar geleden vernieuwend was, kan nu verouderd

aanvoelen. De woorden zijn vastgelegd in een andere tijd, in een andere context. Hoe kunnen we die vandaag nog letterlijk nemen zonder ze opnieuw te laten spreken?

Voor mij is Jezus zelf de bron van vernieuwing. Door je steeds opnieuw op Hem af te stemmen, ontstaat die vernieuwing vanzelf. Maar dat vraagt wel dat we ons niet blijven richten op een straffende God, zoals veel mensen die vooral uit het Oude Testament kennen. Jezus kwam niet voor niets. De tien geboden van Mozes zijn door Jezus samengevat in één gebod: heb uw naaste lief. Alles draait om die ene opdracht, of beter gezegd: dat ene verzoek.”

Je schrijft vanuit het perspectief van Jezus. Dat is voor sommige christenen spannend.

“Dat begrijp ik, maar ik heb simpelweg gedaan wat ik voelde dat God van mij vroeg. Dit was de vorm waarin ik die liefde het meest direct kon overbrengen. Als ik erover was gaan schrijven in beschouwende termen, dan was ik ertussen gaan staan. Terwijl die liefde rechtstreeks op papier wilde komen.” ●

Janneke Jonkman, De tijd van het hart. Boodschappen vanuit Christusbewustzijn

Uitgeverij: Samsara

Pagina's: 240 | € 24,99

ISBN: 9789493394469